

ОТЗЫВ НАУЧНОГО КОНСУЛЬТАНТА

Профессор, хабилитированный доктор Пшемыслав Собех, Варминско-Мазурский университет, Ольштын, факультет ветеринарной медицины.

на диссертационную работу Калкаевой Динары Бактовны «Патологическая морфология и гистохимические изменения аспергиллеза птиц », представленную на соискание ученой степени доктора философии(Ph.D.) по специальности 6D120100-«Ветеринарная медицина».

Микозы - заболевания грибковой этиологии, которые оказывают негативное воздействие на качество жизни и общее состояние животных и птиц, поражая различные виды сельскохозяйственных, экзотических животных и птиц, а также человека и эта проблема является не только ветеринарной или медицинской, но и социально-экономической. В связи с этим, диссертационная работа Калкаевой Динары Бактовны, посвящена актуальной проблеме изучения особенностей патоморфологии аспергиллеза домашних и диких птиц. Научная новизна и ценность полученных результатов исследования диссертанта заключается в том, что впервые проведены комплексные патоморфологические (аутопсийные) исследования аспергиллезной поражений на репрезентативном материале от разных видов птиц, таких как куры, беркуты, сокол балован, гусы и индейки. Диссертантом установлены основные закономерности развития патоморфологических изменений в органах и тканях птиц при аспергиллезе, вызванных грибами рода *Aspergillus*.

Автором проведено сравнительное морфологическое исследование проявления аспергиллеза у разных видов птиц при патологоанатомическом вскрытии и гистологическом исследовании. Соискателем научно обоснован метод патологоанатомического вскрытия, гистологического и цитологического исследования, как способов диагностики аспергиллезных поражений у разных птиц. Полученные соискателем данные составляют несомненный научный интерес и могут быть использованы: ветеринарными специалистами и работниками зоопарков, и частных клиник в практике, где осуществляется содержание и прием домашних и диких птиц. Результаты исследований могут использоваться в учебном процессе при подготовке студентов на ветеринарных, биологических и зоотехнических специальностях. Полученные соискателем данные могут быть использованы в производственных условиях с целью получения более высокого качества диагностики аспергиллеза, что будет способствовать более быстрой разработке противоэпизоотических мер и минимизировать риски развития аспергиллеза у других животных; Результаты исследования Калкаевой Д.Б.

внедрены в учебный процесс, Казахского национального аграрного исследовательского университета и Южно-Казахстанский университет им М.Ауезова. Поставленные диссертантом цель и задачи соответствуют полученным выводам, которые обоснованы и документально подтверждены результатами исследования в 6 публикациях.

В целом, диссертационная работа Калкаевой Д.Б. на тему: «Патологическая морфология и гистохимические изменения аспергиллеза птиц», представляет законченную квалификационную работу, по актуальности, научной новизне и практической значимости, объему проведенных исследований, соответствует требованиям и заслуживает присуждения ей искомой ученой степени доктора философии(Ph.D.) по специальности 6D120100-«Ветеринарная медицина».

Зарубежный научный консультант,

Przemysław Sobiech

Prof. dr hab. Przemysław Sobiech
LEKARZ WETERYNARII
Specjalista Chorób Przewodzących
10-711 Olsztyn, ul. Gwiazdowa 12

04548

Варминск-Мазур университеті
Ольштын
Ветеринарлық медицина факультеті
10-719 Ольштын ул.Ользын Одчаповкого 14
Тел (089) 523 34 40, 523 39 93, Факс 523 34 40
НИП 739 30 33 097

Ольштын 6/12 2023 год

Варминск-Мазур университеті, Ольштын, ветеринарлық медицина факультетінің профессоры, реабилитацияланған доктор Пшемислав Собехтің Қалқаева Динара Бактовнаның 60120100 - "Ветеринариялық медицина" мамандығы бойынша философия докторы (Ph.D) ғылыми дәрежесін алуға ұсынылған "Құстардың аспергиллезінің патологиялық морфологиясы және гистохимиялық өзгерістері" диссертациялық жұмысына

ҒЫЛЫМИ КЕҢЕСШНІҢ ПІКІРІ

Микоздар – әртүрлі ауылшаруашылық және тансық жануарлар мен құстардың, сонымен қатар адамдардың тіршілік сапасына және жалпы күйіне теріс әсер ететін, тек ветеринария және медицина емес, сонымен қатар әлеуметтік-экономикалық мәселе. Осыған байланысты Динара Бактықызы Қалқаеваның диссертациялық жұмысы, үй және жабайы құстардың аспергиллезінің патоморфологиясының ерекшеліктерін зерттеудегі өзекті мәселеге арналған. Диссертанттың зерттеу нәтижелерінің ғылыми жаңалығы мен құндылығы - алғаш рет тауықтар, бүркіттер, ителгі, қаздар мен күркетауықтар сияқты құстар түрлерінен алынған репрезентативті материалда аспергиллезді зақымдануларға кешенді патоморфологиялық (аутопсиялық) зерттеулер жүргізілгендігінде. Диссертант *Aspergillus* текті саңырауқұлақтарынан туындаған аспергиллез кезінде құстардың мүшелері мен ұлпаларындағы патоморфологиялық өзгерістердің дамуының негізгі заңдылықтарын анықтады.

Автор патология-анатомиялық сойып және гистологиялық зерттеу кезінде құстардың әртүрлі түрлеріндегі аспергиллез көріністеріне салыстырмалы морфологиялық зерттеу жүргізді. Ізденуші әртүрлі құстардағы аспергиллезді зақымдануларды диагностикалау әдісі ретінде патология-анатомиялық сойып, гистологиялық және гистологиялық зерттеу әдісін ғылыми негіздейді. Ізденуші алған мәліметтер сөзсіз ғылыми қызығушылық тудырады және оларды: ветеринарлық мамандар мен хайуанаттар бағының және жеке клиникалардың қызметкерлері, үй және жабайы құстарды ұстау және қабылдау жүзеге асырылатын тәжірибеде қолдана алады. Зерттеу нәтижелері студенттерді ветеринариялық, биологиялық және зоотехникалық мамандықтарға дайындауда оқу барысында қолданыла алады. Ізденуші алған деректер аспергиллез диагностикасының жоғары сапасын алу мақсатында өндірістік жағдайларда пайдаланылуы мүмкін, бұл эпизоотияға қарсы шаралардың тезірек әзірлеуге ықпал етеді және басқа жануарларда аспергиллездің даму қаупін азайтады; Д.Б.Қалқаеваның зерттеу нәтижелері Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті мен М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің оқу үрдісіне енгізілді. Диссертант қойған мақсат пен міндеттер алынған қорытындыларға сәйкес келеді, олар 6 басылымда жарияланған зерттеу нәтижелерімен негізделген және құжат түрінде расталған.

Жалпы алғанда, Д.Б.Қалқаеваның "Құстардың аспергиллезінің патологиялық морфологиясы және гистохимиялық өзгерістері" тақырыбындағы диссертациялық жұмысы өзектілігі, ғылыми жаңалығы және тәжірибелік маңыздылығы, жүргізілген зерттеулердің көлемі бойынша аяқталған біліктілік жұмысы болып табылады, талаптарға сәйкес келеді және оған 60120100 - "Ветеринариялық медицина" мамандығы бойынша қажетті философия докторы (Ph.D) ғылыми дәрежесін беруге лайық.

Шетелдік ғылыми кеңесші
Профессор Доктор Хоб Пшемислав Собех
Ветеринария
Аурулар жөніндегі маман
10-719 Ольштын, Гвездна к-сі, 12

Құжаттың поляк және орыс тілінен қазақ тіліне аудармасын аудармашы Абдилдаева Анжела Эриковна екі мың жиырма үшінші жылдың он бесінші қарашада орындады,

Подпись *Абдилдаева Анжела Эриковна*

Алматы қаласы Қазақстан Республикасы
«09» қантар 2024 жыл. Мен, Мынбаева Алия Бактыбаевна, Қазақстан Республикасы
Әділет министрлігінің Құқықтық көмек ұйымдастыру және халыққа заңгерлік қызмет
көрсету жөніндегі комитеті 16.11.2006 жылы берген № 0000666 мемлекеттік лицензия
негізінде әрекет етуші Алматы қаласының нотариусы, аудармашы Абдилдаева Анжела
Эриковнақойған қолының түпнұсқалығын куәландырамын. Аудармашының жеке тұлғасы
анықталды, әрекетке қабілеттігі мен өкілеттігі тексерілді.

Тізілімде тіркелген № 41
ҚР «Нотариат туралы» Заңына сәйкес өндірілді
Нотариус *Алия Бактыбаевна*

ET3303033240109102206031943D

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия

Нөмірленген және
баулыкталған
пронумеровано
и прошировано
Нотариус

А. Сегізбаев
Қарақта (құр.)